

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ІМ. І.Ф. КУРАСА**

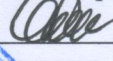
ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Інституту
політичних і етнонаціональних
досліджень

ім. І.Ф. Кураса НАН України
від 11/03/21 р., протокол № 2

Голова вченої ради,

член-кореспондент НАНУ

 Рафальський О. О.

Введено в дію наказом

від 11.03.2021 р. № 14-А

Директор Інституту,

член-кореспондент НАНУ

 Рафальський О. О.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РОБОЧУ ПРОГРАМУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
В ІНСТИТУТІ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ІМ. І.Ф. КУРАСА**

Київ-2021

1. Загальні положення

1.1. Положення про робочу програму навчальної дисципліни в Інституті політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України (далі - Положення) містить рекомендації (вимоги) щодо структури та змісту робочої програми навчальної дисципліни в Інституті політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України (далі - ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАНУ).

Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII, листа Міністерства освіти і науки України від 09.07.2018 № 1/9-434 (Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у закладах вищої освіти), Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України .

1.2. Робоча програма навчальної дисципліни (РПНД) є нормативним документом Інституту, що розробляється науковим співробітником, який забезпечує спеціальність, або групою наукових співробітників відділу, для кожної навчальної дисципліни на основі освітньо-наукової програми (далі-ОНП) підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні та навчального плану.

1.3. Робоча програма навчальної дисципліни затверджується на засіданні наукового відділу, який забезпечує навчальну дисципліну, схвалюється Вченою радою ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАНУ, затверджується директором Інституту та скріплюється печаткою установи.

1.4. У робочій програмі навчальної дисципліни (відображається конкретний зміст навчальної дисципліни, послідовність та організаційно - методичні форми її вивчення, обсяг часу на різні види навчальної роботи, заплановані результати навчання, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендована література (основна, допоміжна).

1.5. Паперовий примірник РПНД зберігається у відділі аспірантури. Електронна версія робочої програми розміщується на сайті ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАНУ.

1.6. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни розглядаються і затверджуються на засіданнях наукового відділу, який забезпечує навчальну дисципліну, схвалюються Вченою радою ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАНУ.

1.7. Термін дії робочої програми навчальної дисципліни прирівнюється до терміну дії навчального плану.

2. Структура та зміст робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наявність таких складників:

1. Загальна інформація:

- назва навчальної дисципліни;
- назва наукової установи;
- науковий підрозділ, який відповідає за дисципліну;
- науковий співробітник, який забезпечує дисципліну;
- статус дисципліни: обов'язкова чи вибіркова мова навчання;
- обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС та його розподіл у годинах за видами навчальних занять;
- передумови для вивчення дисципліни (освітній рівень чи ОКР);
- форма підсумкового контролю;
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потреби).

Розробник (и) - науковий співробітник чи наукові співробітники, які розробили РПНД.

2. Мета навчальної дисципліни.

У цьому розділі вказується основна мета викладання навчальної дисципліни відповідно до спеціальності. Для обов'язкових дисциплін у цьому пункті варто стисло зазначити місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Зокрема, тут можуть бути визначені освітньо- науковою програмою компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна. Для вибіркового дисциплін може бути наведено коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни.

3. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни.

4. Анотація навчальної дисципліни.

5. Завдання (навчальні цілі) дисципліни.

6. Результати навчання за дисципліною.

Формулювання результатів навчання має базуватися на результатах навчання (знати, вміти, комунікація, автономність та відповідальність), визначених відповідною освітньо-науковою програмою із зазначенням форми та/або методів викладання, методів оцінювання.

7. Співвідношення результатів навчання із програмними результатами навчання, визначених відповідною освітньо-науковою програмою (програмних результатів навчання) та деталізувати їх.

8. Форми оцінювання аспірантів.

Зазначаються критерії успішного проходження здобувачем вищої освіти поточного та підсумкового оцінювання та таблиця відповідності шкали оцінювання (за 100-бальною шкалою, за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та за шкалою ЄКТС (A, B, C, O, E, EX, E).

9. Структура навчальної дисципліни.

Основні теми змістових модулів з кредитами ЄКТС та їх розподіл за видами навчальних занять. Тематичний план лекцій, семінарських (практичних) занять та самостійної роботи. Орієнтовний перелік питань і завдань для поточного та підсумкового контролю .

10. Рекомендована література (основна і додаткова).

Перелік літератури має бути укладений відповідно до вимог сучасних стандартів бібліографічних описів.

3. Прикінцеві положення

3.1. Експертні групи ОНП забезпечують постійний моніторинг якості освіти з метою удосконалення робочих програм навчальних дисциплін.

3.2. Це Положення затверджується рішенням Вченої ради Інституту та вводиться в дію наказом директора.

3.3. Зміни та доповнення до Положення вносяться рішенням Вченої ради Інституту та вводяться в дію наказом директора.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту політичних і
етнонаціональних досліджень
ім. І.Ф. Кураса НАН України
_____ О. О. Рафальський
« _____ » _____ 20 _ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки здобувачів вищої освіти
на третьому (освітньо-науковому) рівні
на здобуття ступеня: доктор філософії (РЬР)
за спеціальністю:
галузі знань:

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради Інституту
(протокол № _ від « _____ » 202_ р.)

Програму затверджено на засіданні відділу
(Протокол № ____ від « _____ » 202_ р.

Завідувач відділу: _____

Розробники програми:

Гарант освітньої програми: _____

1. Загальна інформація

Повна офіційна назва наукової установи	Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України
Повна назва навчальної дисципліни	
Повна назва структурного підрозділу	відділ ..
Викладач	
Рівень вищої освіти	НРК України - 8 рівень, FQ-EHEA - третій цикл, EQF-LLL - 8 рівень
Форма навчання	денна/заочна
Рік та семестр вивчення навчальної дисципліни	1-ий рік підготовки, 1 і 2 семестр
Передумови для вивчення дисципліни	Наявність освітнього ступеня магістр (ОКР-спеціаліст)
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Місце навчальної дисципліни в освітньо-науковій програмі	н-д: обов'язковий компонент ОНП, цикл - загальної підготовки, (ОК-3), або вибіркового компонента ОНП циклу професійної підготовки (ВК 1)
Обсяг навчальної дисципліни	н-д: 4 кредити ЄКТС/120 год., у тому числі, аудиторних занять: лекції -32 год, семінарські заняття -28год. з них: 1-ий семестр-: лекції -16 год, семінарські заняття - 14год; 2-ий семестр- лекції -16 год, семінарські заняття -14год. Самостійна робота-60 год.
Форма поточного та підсумкового контролю	н-д: 2-ий семестр - екзамен
Інструменти, обладнання та програмне забезпечення	використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)
Електронна адреса відділу/ номер телефону	Зазначити електронну адресу відділу та номер телефону відділу

3. Мета навчальної дисципліни

У цьому розділі вказується основна мета викладання навчальної дисципліни відповідно до спеціальності. Для обов'язкових дисциплін у цьому пункті варто стисло зазначити місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Зокрема, тут можуть бути визначені освітньо-науковою програмою компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна. Для вибіркових дисциплін може бути наведено коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни.

4. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни.

5. Анотація навчальної дисципліни.

6. Завдання (навчальні цілі) дисципліни.

7. Результати навчання за дисципліною.

*Беручи за основу загальні (ЗК) та фахові компетентності (ФК), які повинні набути аспіранти з підготовки за ОНП, адаптувати їх до результатів навчання з навчальної дисципліни.

З цих компетентностей (ЗК чи ФК) розподілити (визначити), що повинні аспіранти:

- 1 - знати (концептуальні та методологічні знання в галузі) або професійної діяльності);
- 2 - вміти (спеціалізовані уміння / навички необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та інновацій, започаткування та планування, реалізація процесу наукового дослідження, дотримання академічної доброчесності);
- 3 - комунікація (вільне спілкування з питань, що стосується сфери наукових та експертних знань з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому) використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях;
- 4 - автономність та відповідальність конкретно до дисципліни (демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення)

Нижче наведені приклади, які адаптуються до відповідної навчальної дисципліни

8. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

9. Форми оцінювання

Система оцінювання знань аспірантів з кожної дисципліни включає поточний (у випадку визначення лише одного модуля), модульний та семестровий контроль знань, оцінювання результатів практики.

- *Поточний контроль* здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять.
- *Модульний контроль* проводиться з урахуванням даних поточного контролю за відповідний модуль і має на меті оцінку результатів знань аспіранта після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни - змістового модуля.
- *Семестровий контроль* проводиться у формі екзамену чи заліку, визначених робочим навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

На початку вивчення відповідної дисципліни аспіранта повідомляють про наявність робочої навчальної програми, про кількість змістових модулів, зміст, форми проведення поточного (модульного) контролю та критерії їх оцінювання. При поточному контролі *оцінці підлягають*: рівень знань, умінь і навичок аспірантів, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань; результати виконання тестів тощо (максимальний бал -60) .

Аспірант, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав ЗМ) має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Аспіранту, який не набрав прохідного мінімуму, за дозволом викладача, надається можливість здачі пройденого матеріалу для отримання необхідної кількості балів з поточного контролю шляхом виконання спеціальних тестів/контрольної роботи підвищеної складності, за виконання яких можна набрати до 40 балів. У випадку проведення поточного контролю комісією складність тестових чи контрольних завдань може бути підвищена і оцінюється до 50 балів.

** Аспірант не допускається до складання іспиту (заліку), якщо кількість балів, одержаних за змістові модулі (поточний контроль) упродовж семестру разом з максимально можливою кількістю балів, набраних на екзамені (заліку), в сумі не перевищуватиме 49 балів. Семестровий контроль у формі заліку - підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається з урахуванням балів отриманих під час заліку (максимальний бал - 40) та балів, отриманих за змістовні модулі (загальна сума балів, яку набрав аспірант за семестр). У відомості обліку успішності з навчальної дисципліни проставляються зведені дані за 100-бальною шкалою, за національною шкалою („зараховано”, „не зараховано”) та за шкалою ЄКТС (А, В, С, Б, Е, ЕХ, Е).*

**Семестровий контроль у формі екзамену - підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається з урахуванням балів, отриманих під час екзамену (максимальний бал - 40) , та балів - за змістовні модулі (загальна сума балів, яку набрав аспірант за семестр). У відомості обліку успішності з навчальної дисципліни проставляються зведені дані за 100-бальною шкалою, за національною шкалою («відмінно» «добре», «задовільно», «незадовільно») та за шкалою ЄКТС (А, В, С, Б, Е, ЕХ, Е).*

Таблиця відповідності шкали оцінювання

Оцінка за 100-бальною шкалою Інституту	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення
90 - 100			Аспірант повністю оволодів програмою навчальної дисципліни, вільно оперує категоріальним апаратом; дає послідовні, чіткі і логічно побудовані відповіді на основні та додаткові питання; демонструє обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; аргументовано використовує їх, уміє застосовувати матеріал для винесення власних суджень.
80 - 89	добре	В	Аспірант достатньо повно оволодів програмою навчальної дисципліни, проте у відповідях допускає несуттєві
65 - 79		С	Аспірант в цілому оволодів програмою навчальної дисципліни, проте при викладенні деяких питань (усно чи
55 - 64	задовільно	Б	Аспірант не в повному обсязі оволодів програмою навчальної дисципліни; матеріал викладає без глибокого
50 - 54		Е	Аспірант показує мінімально достатній рівень знань з дисципліни. У відповідях (усних чи письмових)
35 - 49	незадовільно	ЕХ	Аспірант не володіє програмою навчальної дисципліни; дає неправильну або поверхневу відповідь,
1 - 34	неприйнятно	Б	Аспірант показує неприйнятний рівень володіння програмою навчальної дисципліни.

Екзамен і залік вважається не зданими, якщо сумарна кількість балів з дисципліни не перевищує 49 балів.

9. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять та самостійної роботи

Назва теми	Кількість кредитів		
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1			
Тема 1. Назва			
Тема 2. Назва			
і т.д.			
Модульна контрольна робота 1 (за наявності)			
Змістовий модуль 2			
Тема 3. Назва			
Тема 4. Назва			
і.т.д.			
Модульна контрольна робота 2 (за наявності)			
Всього			
Змістовий модуль 3. , 4 і.т.д. (за наявності)			

ПЛАН ЛЕКЦІЙ, СЕМІНАРСЬКИХ (практичних) ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. (8 год)

Лекція 1-2. (4 год)

1.

2.

3.

Питання для семінарського заняття (2 год.)

1.

2.

3.

Питання для самостійної роботи (4 год.)

1.

2.

3.

Рекомендовані джерела: